

# A Magyar Művészeti Akadémia 2023-ban megválasztott új levelező tagjai II.

PÁZMÁNDI ANTAL, SIPOS ENIKŐ ÉS SMETANA ÁGNES  
MUNKÁSSÁGÁNAK BEMUTATÁSA

2023 májusában hat ipar- és tervezőművésszel bővült a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) akadémikusi tagsága. Cikksorozatunk második részében Pázmándi Antal szobrász, keramikus, Sipos Enikő textilrestaurátor és Smetana Ágnes üvegművész munkásságát Nagy Villó, az MMA munkatársa által szerkesztett összefoglalóból ismerhetik meg olvasóink.

## Stílusok találkozása

### Pázmándi Antal szobrász, keramikus

1943. január 6-án született Mezőkövesden. 1957-től 1961-ig a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, majd 1962 és 1967 között a Magyar Iparművészeti Főiskola kerámia szakján végezte tanulmányait, ahol Gorka-díjjal diplomázott. Mestere Csekovszky Árpád volt.

1985-től a Magyar Iparművészeti Főiskola (majd Egyetem) Alapképző Intézete Plasztikai Tanszékének tanára, 1987-től a Mesterképző Intézet vendégtanára volt. Többek között a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió szimpóziumának, illetve a Siklósi Kerámia Szimpóziumnak is gyakori résztvevője.

Kezdetben elvont, geometrikus elemekből formálta kerámiaplasztikáit, majd a *pop-art* motívumkincsét felhasználó kompozíciókat tervezett, míg a kilencvenes években posztmodern hangvételű, sokféle anyagot társító alkotások születtek műhelyében. Műveiben szabadon ötvöződnek a figurák és az absztrakt motívumok, a harsány és a visszafogott effektusok. Az eklektika jellemezte a kilencvenes évek kisebb, önálló művészeti program szellemében készített műveit is: különféle anyagok – fémek, fadarabok, üveg – és talált tárgyak kompozícióba illesztésével Pázmándi különös sugárzású műveket formált: mérnöki pontossággal szerkesztett,



PÁZMÁNDI Antal: Covidos próbababa párnával | Antal PÁZMÁNDI: Covid-infected mannequin with a pillow | 2022, mázas festett, matricázott félporcelán, 110x60 cm

Fotó: Sulyok Miklós

látszólagos véletlenszerűség jellemzi e munkákat. A statikus, a szilárdan álló és az úgynevezett billegő, labilis egyensúlyi helyzeteket tükrözőtető és keltő kompozíciók is a mesterséges építettség és a szerves fejlődés kettősségeinek terepe: nagy síkfelületekből és kisebb, függelékyszerű összetevőkből szerveződnek a Pázmándi-munkák. Illeszkedések és elválások, pontos, rendszeralkotó elemek – körlapok, korongok, háromszögek, rácsok – és szeszélyes, megzabolázhatatlannak tűnő nyúlványok, ágaskodások teremtik meg a tömegviszonyokat, a teret dinamikussá szervező formarendet, amelyet az egységes nagy színtelületekből és a kis motívumokként festett foltokból, mintaszerű ismétlődésekből szervezett színvilág éltet. Épületdíszítő kerámiáit is – amelyeket Kovács Gyulával (1945–2004) együtt készített – a fenti tulajdonságok jellemzik. A debreceni bevásárlóközpont bejáratánál található domborműve (*Debreceni história*, Kálvin tér 2., 1988) még szolidan a térbe simul, a budapesti Hold utcai volt Magyar Nemzeti Bank-székház tükrös beltéri kialakítása (*Oszlopplasztika*, 1992) és az Ürömi úti magánház portikusza (Budapest II. ker., Ürömi út 47., 1998) azonban már bővelkednek a látványos, díszletszerű megoldásokban.

Művei megtalálhatóak a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió gyűjteményében, valamint a pécsi Janus

Pannonius Múzeumban is. Utolsó nagy kiállítása 2018-ban volt a Műcsarnokban.



KOVÁCS Gyula – PÁZMÁNDI Antal: Ürömi út 47. számú épület (Budapest II. ker.), homlokzat | Gyula KOVÁCS – Antal PÁZMÁNDI: Building at 47 Ürömi street (Budapest 2), elevation 1998, vegyes mázas kerámia 1200 °C, 3x7 m

Fotó: Oravec István



PÁZMÁNDI Antal: Gázárlarcos próbababa | Antal PÁZMÁNDI: Mannequin with a gas mask | 2022, mázas festett, matricázott félporcélán, 110x60 cm  
Fotó: Borbás Tamás / MMA Kiadó



PÁZMÁNDI Antal A végtelen örökbefogadása című kiállításának részlete | View of Antal PÁZMÁNDI's exhibition titled 'Adoption of the Infinite' (exhib. photo) | Műcsarnok, Budapest, 2018

Fotó: Sulyok Miklós

Többszörös díjazottja a pécsi Országos Kerámia Biennálénak, 1992-ben Ferenczy Noémi-díjat kapott, 2016-ban Magyarország érdemes művésze lett.

Tagja a Magyar Keramikusok Társaságának, illetve alapítója a Horizont csoportnak (1971–1973) és a Magyar Szépművész Társaságnak (1989–1994) is.

## Mesélnek a tárgyak Sipos Enikő textilrestaurátor



Mitra a 16. század elejéről, részlet a restaurálás előtt | Mitre from the early 16th c., before restoration (detail) | Győri Egyházmegyei Kincstár  
Fotó: Sipos Enikő



Mitra a 16. század elejéről, részlet a restaurálás előtt | Mitre from the early 16th c., before restoration (detail) | Győri Egyházmegyei Kincstár  
Fotó: Sipos Enikő

1949. május 13-án született Budapesten. A Magyar Képzőművészeti Egyetem tárgyrestaurátori szakján, textil szakirányon végzett 1982-ben.

1979-től 2011-ig a Magyar Nemzeti Múzeum Műtárgy-védelmi és Restaurátor Főosztályán dolgozott. Tudását a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóinak témavezetőként is átadta, ezzel bevezetve őket a textilrestaurálás rejtelmeibe. 1995-ben oktatott a londoni International Academic Projects által szervezett nemzetközi restaurátor-tanfolyamon, ahol témái között szerepelt a fémszálak készítéstechnikai és konzerválási problémája. Szakmai ismereteire támaszkodva tagja volt annak a háromtagú restaurátorcsoportnak, aminek a Szent Korona Testület kikérte a szakvéleményét az 1978-ban Fort Knoxból visszaérkezett magyar koronázási palást állagmegóvásáról, tárolásáról. Munkái között szerepelnek a Magyar Nemzeti Múzeumban és más közgyűjteményekben található különböző korokból származó történeti viseletek, egyházi paramentumok és régészeti textilek restaurálásai. Különös figyelmet érdemel a régészeti textilek állagmegóvása, mellyel betekintést nyerhetünk a letűnt korok öltözekeibe.

1993-ban textilrestaurálási munkásságát Ferenczy Noémi-díjjal ismerték el. 2006 és 2010 között tagja volt a Ferenczy Noémi-díjat adományozó bizottságnak,



Mitra a 16. század elejéről, részlet a restaurálás után. Restaurátor: SIPOS Enikő | Mitre from the early 16th c., after restoration (detail). Conservator: Enikő SIPOS | 2021 (Győri Egyházmegyei Kincstár)  
Fotó: Sipos Enikő



**Mitra a 16. század elejéről. Restaurátor: SIPOS Enikő**  
 Mitre from the early 16th century. Conservator: Enikő SIPOS  
 2021 (Győri Egyházmegyei Kincstár)  
 Fotó: Sipos Enikő

2006 és 2012 között pedig a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészeti Kollégiumának.

Ő maga így vall munkásságáról: „A tárgyak fontos információkkal szolgálnak azokról az emberekről, akik készítették vagy használták azokat. A bennük rejlő kultúrtörténeti értékek miatt a restaurátornak gondoskodnia kell megfelelő megőrzésükről. Munkám során – a szakszerű restaurálás érdekében – alapvető szempont minden esetben az eredeti részek konzerválása, esztétikus összkép kialakítása és a műtárgy biztonságos kiállíthatóságának, tárolásának megoldása, mindenkor betartva a minimális beavatkozás elvét. Minden tárgynak története van, és örömmel tölt el, hogy ennek én is részese lehetek.”

### **A természet daloló képei Smetana Ágnes üvegművész**

1961. április 9-én született Szentendrén. Középiskolába a „Kisképzőbe” (Képző- és Iparművészeti Szakgimnázium) járt, ahol 1979-ben mint üvegyári rajzoló érettségizett. A Magyar Iparművészeti Főiskola szilikát tanszékén



**SMETANA Ágnes: Vadszőlő edényen | Ágnes SMETANA: Virginia creeper on a vessel | 2005, fúvott, rétegesen színezett, irizált, üveg, 18x14x11,5 cm**  
 Fotó: Sulyok Miklós



**SMETANA Ágnes: Fűszál | Ágnes SMETANA: Blade of grass**  
 1998, fúvott, irizált üveg, 44x22x11 cm  
 Fotó: Sulyok Miklós



**SMETANA Ágnes: Pityangok | Ágnes SMETANA: Dandelions | 2023, fúvott, anyagában rétegesen színezett üveg, 19x11x8 cm**  
 Fotó: Sulyok Miklós



**SMETANA Ágnes: Pipacsok Van Goghnak | Ágnes SMETANA: Poppies for Van Gogh | 2023, fúvott, rétegesen színezett, irizált üveg, 20x13,5x5,5 cm**  
 Fotó: Sulyok Miklós

végzett 1985-ben Bohus Zoltán és Horváth Márton tanítványként.

A szecesszió forma- és színvilágából kiindulól, egyéni hangú, a természet által inspirált, növényi motívumokat és más természeti formákat, színeket idéző hutaüvegeket készít. Festményként fogja fel az üveg felületét, nagy mesterségbeli tudással kezeli az anyagot.

Közel négy évtizedes munkásságának legmeghatározóbb időszakai a bárdibükki üvegművészeti alkotótelephez kötődnek. Művei a Glasmuseumban (Frauenau, Németország), az Iparművészeti Múzeumban (Budapest), a Nemzetközi Üveggyűjteményben (Goszthony Mária Alapítvány, Bárdudvarnok), a Janus Pannonius Múzeumban (Pécs), a Rippl-Rónai Múzeumban (Kaposvár), a Wertheimi Városi Múzeumban (Németország), a Ferenczy Múzeumban (Szentendre), a Laczkó Dezső Múzeumban (Veszprém) és a hosszúhetényi Tájház üvegkiállításán is megtalálhatóak. 2018-tól az Iparművészeti Múzeum fiókintézményében, a Ráth György-villában, *A mi szecesszióink* című állandó tárlaton szerepelnek művei.

1989-ben Kozma Lajos kézműves iparművészeti ösztöndíjban, 1990-ben Moholy-Nagy László formatervezési ösztöndíjban részesült, munkásságát 1996-ban Ferenczy Noémi-díjjal ismerték el. 1996-tól a Magyar

Üvegművészeti Társaságnak, 2015-től a Magyar Művészeti Akadémia köztestületének, 2022-től pedig a GlassH'art Üvegművészeti Alkotóközösség Egyesületnek a tagja.

Smetana Ágnes így vall munkájáról: „A világ – benne a természet – sokat segít nekem abban, hogy felismerhetővé tegye számomra a forrást. Az ember, ha szeret valakit, a közelében szeret élni és fényképet is őriz róla. Az üvegedényeim pedig »fényképek« a természetről.” Mottója: A Parnasszus nagyon messze van tőlem, jobb szeretek egy erdőben lenni, vagy szilvát eszegetni egy fáról.

**MMA**  
MAGYAR MŰVÉSZETI  
AKADÉMIA

A cikk megjelenését az MMA támogatta.

Az első, Felsmann Tamás, Rostoka László és Zalavári József munkásságát bemutató rész az előző, 2023/5-ös lapszámunkban jelent meg.

